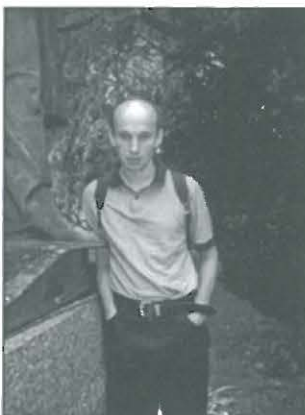

ZPRAVODAJ 6

J. Jiráskov Hronov

STŘEDA 7. SRPNA 2002

ONI ŘEŠÍ STAV SVĚTA, MĚ TO BAVÍ

ROZHOVOR S TŘEMI HOCHY Z PUCHMAJERA

Martina J. Švejdu (M. Š.), Vladimír Mikulku (V. M.) a Jakuba Škorpila (J. Š.) jste mohli včera vidět v jejich autorské inscenaci **Hoši z národáku aneb Zabíli Kemra, parchanti!** Téma vztahu sportu a divadla, aktivního hraní a jeho komentování, amatérství versus profesionalismus nebylo tak zcela náhodné. Všichni tři jsou totiž jak aktivními divadelníky, tak divadelními publicisty, pohybují se jak na poli amatérském, tak profesionálním. Všichni jsou absolventi divadelní katedry FF UK Praha, všichni píší recenze do odborného i denního tisku, Švejda hrál fotbal za starší žáky Slavie a basket za Spartu, Mikulka zas závodně badminton. Jakub Škorpil je redaktor Světa a divadla, Vladimír Mikulka Divadelních novin a Martin J. Švejda vede knihkupectví divadelní literatury Prospero, jež je součástí pražského Divadelního ústavu. Dost důvodů, abychom je vyzpovídali.

Co máte raději, fotbal nebo divadlo?

V.M.: Divadlo.

J.Š.: Divadlo.

M.Š.: Fotbal. A vy kecáte, protože když je Liga mistrů, sedíte doma a do žádného divadla nejdete.

Jste všichni tři absolventi teatrologie. Zabýváte se tedy divadlem profesionálně, psaní o něm vás živí, a ještě k tomu jej amatérsky hrajete. To už musí být dost velká posedlost. Čím je pro vás divadlo. Proč se jím zabýváte?

V.M.: Já se strašně rád setkávám v divadle s Jakubem.

M.Š.: To tam nedávej.

J.Š.: Protože nás to baví. Teda mě to baví.

M.Š.: Je to koníček.

J.Š.: Tam není asi jiný důvod. Že bychom tím chtěli něco dokazovat, nebo něco řešit... Já tedy ne...

V.M.: Já teda divadlem chci řešit stav světa.

J.Š.: Oni řeší stav světa, mě to baví.

V.M.: Nás to taky baví.

Netřítí se to, že o divadle píšete a taky ho hrajete?

V.M.: Třítí. Čím líp hrajeme, tím hůř píšeme a naopak.

M.Š.: On má zprvu člověk dojem, že když se divadlem teoreticky zabývá, že mu víc rozumí, ale pak zjistí, že to není pravda. Zvýšená míra reflexe divadla je sice v částečné míře užitečná, ale co se týče nějakých výsledků, tak to na to nemá vliv.

Jaký vidíte rozdíl mezi amatérským a profesionálním divadlem?

V.M.: Myslím si, že co se týká reflexe, by rozdíl být neměl. Dělat mezi amatérským a profesionálním divadlem nějaký velký rozdíl je cesta do pekla.

M.Š.: Pro mne je to příliš těžká otázka, na kterou nejsem schopen odpovědět.

J.Š.: Samozřejmě nelze – pokud jsem kritik – používat různá měřítka. Přesto pochopitelně zohledňuju, jestli to dělá divadlo jeho tvůrcům nějak prospělo, dalo jim nějaký smysl do budoucna. Na profesionální divadlo se dají používat maximální měřítka, u amatérů by se mělo hledět i na proces tvorby a jaký smysl má pro tvůrce samé.

M.Š.: Zdůraznění procesu tvorby, mimoumělecké aspekty se v amatérském divadle velmi zdůrazňují. Já myslím, že to není správné.

pokračování na str. 2

Herec nesmí pouze prezentovat, jak on tomu rozumí: tak jenom sníží mystérium své role na svou vlastní úroveň. Jeho role v něm musí znít vším, čeho by sám nikdy nedosáhl.

Peter Brook

Učebny seminářů od 9.00 do 13.00 hod.

Soukromá podnikatelská škola
od 09.00 do 12.00 hod.

Rozborový seminář SČDO

Malý sál JD od 10.00 do 13.00 hod.
Diskuzní klub

Malý sál JD od 14.00 do 16.00 hod.
Problémový klub

Sál J. Čapka ve 14.00 a 19.30 hod.
Divadelní klub Jirásek Česká Lípa
František Zborník:
Na druhé straně řeky

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.30 hod.
Plesní studio DK Krystalna Kocka Vedrine
(Taneční studio KKV), Sisak, Chorvatsko
Jasminka Peteková-Krapljanová
a Jasmin Novljaković:
Za zavřenými dveřmi

Park A. Jiráska v 17.00 hod.
Pokládání květin k pomníku
Mistra Aloise Jiráska
Promenádní koncert
Hronovské dechové hudby

Park A. Jiráska v 19.30 hod.
Koncert hudební skupiny ORKA

Všimli jste si? Jak se zdejší psi dozvěděli, že jsou na titulní straně našeho Zpravodaje, začali štekat ostošest. Psi štek se najednou stal důležitým. Psi začali být na své štky hrdí. Sedíme v redakci a za okny se k nám doštekává nějaká psi dáma a pán. Zřejmě v očekávání, že zítra se uvidí v našem listě. Mýlí se, fotogalerie našich psů a psic je již přeplněná. Když se to ona dvojice dozvěděla, zmlkla a šla se milovat. Není to dobrý konec?

Kéž by to tak bylo i v životě.

Vladimír Hulec

Jaká divadelní, filmová či literární postava nejvíce odpovídá vaší osobnosti, vašemu naturelu? Do jaké role byste sám sebe jako režisér obsadil?

Vladimír Zajíc: Já se asi nejvíc ztotožňuji s postavou Benjamina Alistera z románu Williama Eastlakea Hájili jsme hrad. Citově se angažuje, věci řeší srdcem, a přitom dokáže zachovat objektivitu. Navíc věci pojmenovává tím, že o nich píše. A pak je mi blízká postava dědečka hlavní postavy z knihy Pobertové Williama Faulknera, autora nade všechny autory. Obdivuji jeho přístup k životu, kdy vždycky - ať má šanci či ne - říká: „Zkusíme to.“ To já nedokážu, ale chtěl bych. A co se týká mého typového obsazení - určitě bych se dobře vyjímal jako šéf zločinců ve filmu Divočká banda. To je můj oblíbený western.

Karla Staubertová-Sturm (operní režisérka): Osobně mě zajímají ženská dramata, takže si někdy připadám jako Elina Makropulos, jindy jako Žena z Schönbergova Očekávání. Navzdory těmto tragickým postavám se určitě cítím i dobře.

Josef Mesy Meszáros (Zpravodaj JH, šéfredaktor Scena.cz): Celkem logicky se mnou upřednostňované postavy měnily spolu s mým stárnutím. V jednom období jsem chtěl být Julianem Sorelem. Dnes už se neztožňuji s konkrétní postavou, typově bych si vybral figuru, která je přímá, čestná, má hodně nápadů a dokáže vše, co si umane dotáhnout dokonce, ale nikdy moc nevystupuje do popředí. Například kardinál Richelieu.

František Laurin (režisér): Ve svých letech už bych se patrně obsadil jen do dědečka Dubského z Našich furiantů.

Dokončení ze str. 1

V.M.: Pokud píšou o představení, tak mimoumělecké aspekty - jakkoli o nich vím a respektuju je - do kritiky zanašet nesmím. To je konec.

J.Š.: Samozřejmě nic nesmí zabíhat do extrémů, ale přijít mezi amatéry a poučovat je z perspektivy toho, že znám profesionální divadlo, zanašet tam měřítko třeba Divadla Na zábradlí a poměřovat amatérské produkce jím, to taky nejde.

M.Š.: Právě v Amatérské scéně vidím, že v reflexích inscenací a festivalů tam zaujímá nepřiměřený prostor ta tzv. autenticita, obdiv k tomu, jak do toho ti amatéři jdou. Místo, aby se nasadila obecná kritická měřítko. Podle mne je to velká chyba.

Vy tedy nezohledňujete existenci amatérského divadla jako divadla jiných kontextů, divadla komunit, divadla existujícího a tvořícího z rozdílných důvodů, potřeb a smyslů?

V.M.: Pokud se k tomu přistoupí takto - a proč ne - pak kritika takového divadla nemá smysl.

Pokud opravdu chceme provádět kritiku amatérského divadla, pak se ke vzniku díla nesmí přihlížet.

Proč? Pro mne je kontext díla velmi důležitý. Kontext, ve kterém divadlo vzniká, ve kterém existuje, a kontext, ve kterém je ta která inscenace uváděná. A skrz něj ji pak i hodnotím.

V.M.: Mě jako kritika nemůže zajímat, jaké měl tvůrce při vzniku díla problémy. Já vidím výsledek a jen ten hodnotím. Vnášení neuměleckých aspektů do kritik je smrt kritiky.

M.Š.: V amatérském divadle se příliš dbá na autenticitu, a to není dobře. Dřív jsem měl chuť amatérské divadlo soustavně sledovat, ale zjistil jsem, že tu sílu na to nemám. Dnes si vybírám představení jen podle libosti.

Má tedy vůbec amatérské divadlo smysl? Má smysl, že se uzavírá do sebe sama a víceméně odmítá konfrontaci s profesionálním?

V.M.: Já myslím, že je to v pořádku. My se zde bavili o kritice, ne o amatérském hnutí. I když si o řadě amatérských inscenací myslím své, má podle mne amatérské divadlo smysl. Něco jiného je, jaká má být kritika.

Proč se zúčastňujete amatérských festivalů?

V.M.: My rádi hrajeme a v Hronově jsme si opravdu chtěli zahrát. Jsme tu rádi, ale není to pro nás meta. Tím vůbec nechci říct, že by tu byla jen nezajímavá představení. I když z letošního ročníku mám trochu dojem, že se oproti třem čtyřem letům dozadu vrací k tomu ochotnickému, tedy konzervativnímu.

Chtěli jste svou účastí a vybraným textem na Hronově zaprovokovat? „Rýpnout si“ do zdejších ochotníků, kteří obdivují „zlatou kapličku“ a milují Rösnera, Poloczka a Dónu?

V.M.: To rozhodně ne. Rozhodně nebylo naším cílem tady nějak provokovat. Mimochodem, v Hronově je mladší publikum, než jaké na nás obvykle chodí.

Kdo na vás obvykle chodí?

V.M.: Od studentů až po víceméně vrstevníky

Co si myslíte o srovnávání Avignonu a Hronova?

V.M.: Je to hezká představa, ale podle mě nemá Hronov s Avigninem vůbec nic společného. Hronov má svou tradici jako amatérský festival a připadá mi, že nemá smysl volat, aby se z toho stal Avignon, což je festival profesionálních divadel. Respektive divadel, která tento statut nerozlišují. A to se týká In i Off.

J.Š.: Propojení amatérského divadla s profesionálním je jednou z cest pro mnoho festivalů jako je třeba Festival regionů Hradec Králové nebo Divadlo Plzeň. Ale nemyslím, že je to cesta pro JH. Myslím, že by to byl nesmysl.

M.Š.: Podle mě nemá smysl JH nijak reformovat. Festival vypovídá o tom, jaká je situace na amatérské a ochotnické scéně a nemá cenu se to pokoušet někam pozdvíhat. JH je obraz této scény. V. Hulec

OHLASY

Jako pravidelný návštěvník PC s chutí a velmi pozorně sleduji jejich průběh. Proto musím nesouhlasit s paní Radmilou Hrdinovou, která ve svém včerejším článku PC - klub píše: „Možná by pomohlo, kdyby se lektori přestali vyvolávat mezi sebou a dali větší prostor auditoriu.“ Jednak, diskuse musí být někým řízena, a jednak auditorium tedy diváci, kteří shlédli inscenace a mají potřebu o nich mluvit, mají k ujasnění svých poznatků, zážitků atd. v PC dostatečný prostor, mohou sami mluvit a hlavně se ptát. Na začátku každého PC a v celém jeho průběhu neustále prof. Císař vyzývá auditorium, aby se vyjádřilo. Někdo z diváků - návštěvníků PC se vyjádří, někdo ne. To je každého věc. Zvykneme si na to, že v dnešní době nebude nikdo nikoho šestkrát vyvolávat, jako v hodinách českého jazyka na základní škole. A jestliže někdo něčemu nerozumí, ať se nahlas zeptá, jako ta dívka, co pípá - a nemlčí! Mimochodem, ta dívka takhle pípá i v civilu, takže to nebyl projev chudinky holčičky, kterou ušlapují vzdělaní páni lektori. Moje maminka říkala, když něčemu nerozumíš, zeptej se, nikdo ti za to hlavu neutrhne.

A co se týká nepřipravenosti ve formulování problémů lektory, jak jste napsala, nezdá se Vám, že proces zrodu nové myšlenky před auditoriem je daleko zajímavější, než přesné naservírování hotové formulace? Nevede to pak k deaktivaci kritického myšlení? Vážená paní Hrdinová, snažím se Vás chápat. Domnívám se, že problém, na který poukazujete, který Vás trápí, nevězí tak v lektorech PC, ale v české povaze: skrývat se za dav - průběh, abych nebyl za blba, když něco řeknu - vézt se tzv. zadarmo. Pochopitelně má každý také své právo na to, aby mlčel a pouze přijímal. V tom případě pak musí jednat odborní lektori a sami formulovat. A budme rádi, že jejich názory jsou rozdílné a že vyvěrají z jakéhosi názorového střetu před námi frekventy. Vždyť tak jedině můžou vzniknout nová pojmenování nových věcí.

Vladimír Jopek, frekventant kursu K jako Kompozice a PC jako Problémový klub

RECENZE

Kulturně divadelní spolek Puchmajer, Praha - Martin J. Švejda: HOŠI Z NÁRODÁKU ANEB ZABILI KEMRA, PARCHANTI!

Dojmy, nálady a upomínky IV. Jestli jsem se na něco z programu letošního JH skutečně těšil - možná nejvíce - pak to bylo představení Kulturního spolku Puchmajer Hoši z národáku, neboť všechny předběžné informace, jež jsem o něm slyšel a četl, ve mně vzbuzovaly dojem, že uvidím tvrdý, nekompromisní, rasantní útok na všechny klišé, stereotypy, postupy a chcete-li i principy jistého typu - řekněme starého - divadla, k němuž samozřejmě patřím, jak se sluší na má léta. Ne že bych byl masochista a měl rád, když mne někdo mlátí, skáče po mně a zadupává do země. Říkal jsem si však, že k tvůrcům tohoto představení patří mladí kritici a že jejich atak tedy bude výsostně poučený a chytrý. A vlastně jsem je obdivoval, že nechtějí demon-

strovat, prezentovat svůj postoj k současnému divadlu (možná ještě dál: duchovní podhoubí, z něhož roste) psanými manifesty a programovými prohlášeními, ale přímo na jevišti. V duchu jsem doufal, že budu svědkem události, v níž bude znít cosi z toho, čím v roce 1916 v curyšském Cabaretu Voltaire zatroubili k generálnímu ataku dadaisté. Člověk je rád u toho, když „čas trhne oponou a změněn svět“.

Po první části jsem pořád ještě něco takového - i když už méně - očekával. Vzal jsem to jako rozjezd, jenž jako východisko sklouobil fotbal a s divadlem a věřil jsem, že tenhle nápad vytvoří něco jako ohromné zvětšovací sklo, jež dovolí nejenom úplně nový pohled na skutečnost, ale bude také mít jako každá lupa schopnost propalovat a zapalovat. Prostě - znovu založit požár Národního divadla. Ničeho takového jsem se nedočkal. Všechno, co jsem viděl a slyšel z jeviště, dobře znám, a vlastně mně to vadí stejně jako tvůrcům inscenace. A navíc: ono to nebylo uděláno ani s pořádnou divadelní energií, vtípem, ironií, sarkasmem. Ale čert to vem, odpustil bych všechnu nedokonalost provedení, všechnu neumělost divadelní. Dokonce bych to byl ochoten považo-

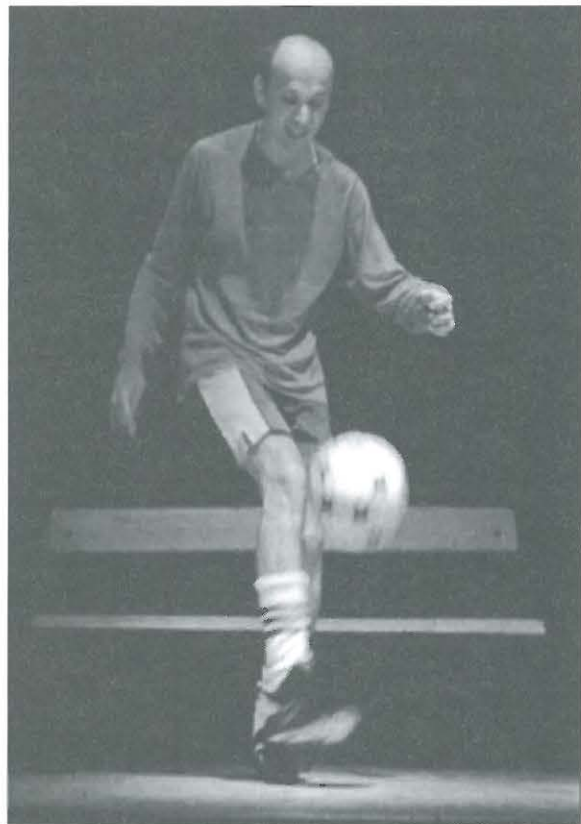

Foto: Ivo Mičkal

vat za schválnost, která usiluje o to vytvořit trapnost, aby se ukázalo, jak je to „staré“ divadlo trapné, kam až pokleslo. Ale muselo by to být chytré, muselo by to nabízet když ne už divadlo, tak brilantní úvahu o divadle. Ale to se nekonalo. Takže se nekonala ani byt jen nepatrná historická událost. Škoda.

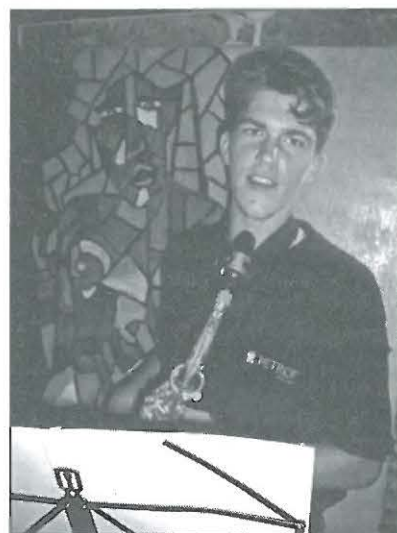
Což ovšem možná všechno píšu na základě falešné premisy, že ta divadelně-kritická společnost, jež se v tom Spolku Puchmajer a v tomto představení sešla, měla něco takového na mysli. Jestli ne, tak se omlouvám a mohu jen konstatovat, že jsem jako divák byl přítomen představení, jež mně banálně sdělilo jisté banality.

Jan Císař

Jedným z kulturně-spoločenských fenoménů prelomu století je animovaný seriál (a celovečerní film) o partii dětí z coloradského městečka South Park, kteří nielenže excelentne už niekoľko rokov zabávajú euroatlantickú civilizáciu, ale aj nelútostne až kruto nastavujú zrkadlo všetkým našim zdanlivým istotám. Robia to až do tej miery, že sa im podarilo (teda ich tvorcom) rozdeliť tých, čo s nimi prišli do styku, na dva navzájom nekomunikujúce tábory (pokiaľ viem, v Čechách dokonca vznikla webová adresa, na ktorej sa združili militantní odporcovia spomínaných výtečníkov, a ako inak, onedlho vznikla iná adresa, na ktorej sa združujú odporcovia odporcov). V každej časti (aj vo filme), okrem jedinej, pritom príde jeden z detských hrdinov, Kenny, o život, pričom jeho priatelia to komentujú slovami - „Zabili Kennyho, parchanti!“

Nie náhodou sa objavila parafráza tohoto dnes už zikonizovaného (a pop-ikonami sa stali všetky postavy seriálu) výroku v názve inscenácie. Jej autor aj inscenátori totiž presne na spôsob Stana, Cartmana, Kylea a Kennyho vtípne, s nadhľadom, a hlavne nekompromisne hrajú „zdramatizované dejiny gýča a klišé v českom (a nielen v českom) divadle.“

Pritom inscenácia, napriek tomu, že je takmer výhradne vybudovaná na citovaní rôznych podôb gýča, je pre mňa umelecky aj ľudsky bezvýhradne pravdivá. Ak je totiž hlavným znakom gýča to, že nám predstiera

Off-program jede...

NEKRITICKÝ NÁZOR SPRÍZNĚNÉHO DIVÁKA

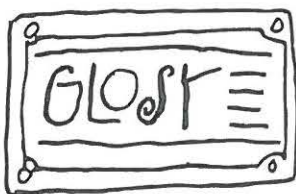
Nemám ráda potkany. Fakt ne. Mám ráda Disk Trnavu. To zas fakt jo. Říkám to hned na začátku, aby bylo jasno. Řekla bych to i uprostřed a na konci, ale není místo...

Představení Potkan alebo Nie sme žiadni kanibali, ktoré nám Disk predložil, zůstalo na jevišti. Prostě se ke mně přes forbinu nedostalo, i když jsem vzhledem k výše uvedenému moc a moc chtěla. Večer po představení jsem se se svými slovenskými kamarády sešla a jejich první otázka byla: „Na ktorom predstavení si bola? Na prvom? Ježišmarjá! Večer to bolo lepšie, ale aj tak už to bola dereniéra.“ Pak jsem získala několik zákulisních informací o tom, že Potkan vznikl už před pěti lety, měl politický podtext a soubor se dokonce v tu dobu rozhodl, že dokud se nezmění politická situace, nezúčastní se žádné soutěže. Po pěti letech začal provokovat a přihlásil Potkana, i když už má novější inscenace. Nechtěli ho vzít (pořadatelé).

Disk protestoval, že o stáří inscenace podмінky soutěže nehovoří, tak ho vzali. Pak, k velkému překvapení samotných aktérů, vyhrál. AITA/IATA ho navíc vybrala do Hronova. A my jsme tomu vesměs nerozuměli. Asi jsme ani nemohli. Škoda, že jsme si ani libozvučnou slovenčinu moc neužili, bylo španělsky slyšet a herci tomu moc nepomohli. Chabě je omlouvám, že byli unavení... šest hodin cesty, zkouška a dvě představení. Tak jsem si snad odnesl aspoň trochu toho uvědomění si, že se k sobě mnohdy opravdu chováme jako kanibalové.

Dáša Brtnická,

De Facto Mimo Jihlava a taky KPR Hronov

Dopravní opatření

V sobotu 10. srpna 2002 od 13.00 hod. platí zákaz parkování na náměstí Čs. armády v Hronově. Prostor musí být vyklizen z bezpečnostních důvodů konání ohňostroje.

Milan Schejbal on-line

Ve středu 7. srpna 2002 se uskuteční on-line rozhovor s Milanem Schejbalem na 1. kulturním portálu Scena.cz od 17.00 h. Rozhovor proběhne na internetové adrese <http://www.scena.cz> v rámci pořadu NetHovory/Čapkovy odpoledne.

PC - už spolu mluvíme

Na úterním PC se sešlo o polovinu lidí méně než v prvních dvou dnech. Přesto - nebo právě proto - se více mluvilo a méně kázalo. Nevím, zda to způsobil fakt, že nesrozumitelnost slovenského Potkana (kterou Karol Horváth nazval kouzelným sloven-

niečo, čím nie je (teda klame), jeho vedomým a priznaným citovaním stráca túto vlastnosť a radikálne mení kvalitu, v umení sa napríklad môže estetizovať (za všetky príklady stačí uviesť film Moulin Rouge od Baza Luhrmanna). V prípade predmetnej inscenácie sa teda masa stupídnych historiek, falošných giest, pohľadov smerujúcich rovno na Parnas hraničiacich s idiociou a vôbec všetkého, čo v súhrne tvorí tzv. všeobecne uznávaný a vysoko cenený „kumšt“ mohutne legendizovaný spriaznenými médiami, stáva veľmi krutou pravdou o to cennejšou, že môže byť chápaná aj ako očistná sebareflexia.

To všetko je podporené dôsledne budovanou atmosférou, presne odpozorovanými a zahraničnými situáciami, až autentickými dialógmi, ale hlavne výborným a funkčným nápadom, ktorý spojil futbal s divadlom (nielen idiomom „Národák“, ale aj faktom, že futbal býva považovaný za paradivadelný tvar). Insitný herecký prejav je funkčnou transformáciou zvláštnej techniky animácie zo South Parku.

Ak mali „Hoši z Národáku“ počas predstavenia i tesne po ňom pocit, že sa u nie bezvýznamnej časti festivalových divákov stretli s nie najpriaznivejšou odozvou, nemusí to byť len tým, že ich rozkošná blasfémia bola nepochopená, práve naopak.

Nuž - veľmi dobre ste zabili toho Kemra, parchanti!

Karol Horváth

DŮM LÁSKY - DRED NÁCHOD

Čo je dom lásky? Dom lásky je experimentálny priestor zložený z množstva roentgenových snímkov, ktoré tvoria jeho tri steny. Sú priesvitné, i kovovo chladné. V rohoch stoja dva trojuholníkové objekty, nábytok je zvláštnym spôsobom dynamizovaný, stôl je sprchou i čarodejnou kuchyňou, posteľ sa mení na mobil - kolo-toč. Celý priestor žije svojím vlastným životom, je čiastočne architektúrou a živým organizmom. V istých momentoch sa mení na rozžeravenú červenú pec a pôrodnú sálu. Takto kódovaný priestor ovplyvňuje konanie postáv a naopak.

Predstavenie začína parodickým výstupom mužskej postavy On - v hre hlavný erotický experimentátor - nám naznačí, že má nad predvádzanou produkciou nadhľad. Po otvorení opony sa však všetci začínajú chovať ako vylomení z reality a hľadajú odpoveď na problémy svojej sexuálnej identity. Ide hlavne o identitu mužskú. Muž požičiava časti svojho tela (nos) žene, aby zistil po návrate nosa, aké je to byť ženou. Napriek všetkým pokusom to nikdy nezistí. Hra ironizuje muža, mení ho na paviána, a tak mužovi nezostáva nič iné, len priznať svoju nedokonalosť a prizerať sa pôrodu na pozadí scény. Aj keď postavy v hre prechádzajú množstvom zámen a výmen rolí (On, sestra, dievča, manželka, milenka), sme svedkami výmeny partnerov a pokusu o incest, hlavný hrdina žiadny problém nevyrieši, len surreálne a bizarne odhaľuje množstvo démonov a tabuizovaných stránok ľudskej sexualitu.

Tento náročný projekt, opierajúci sa o dramolet (krátky básnicko-dialogický útvar, skôr poézia ako dráma) od Miodraga Pavloviča, ktorý tento žáner vymyslel, by si však zaslúžil precíznejšie herecké vedenie a koncíznejšie inscenovanie. Nemožno však inscenátorom uprieť osobitú scénografiu, zaujímavé svietenie, originálne kostýmy i rekvizity, ale tento vizuálny kód nemôže nahradiť posolsvo, ktoré odovzdáva len herec.

Ján Zavarský

DŮM Z RENTGENOVÝCH STĚN PLNÝ ŽENSKÝCH JMEN

Do domu lásky vstoupeno kbelíkem plastickým. Jak s dalším souvisí vám nevypovím, stejně jako hádanku s hlenem v dlaní, cosi se přičí, cosi se brání poněkud křečovitě.

Tak tedy dál! Ze stropu visí nitě a na nich figuríny z lahvi PET. Do rentgenových snímků uzavřený svět, kde chybí čtvrtá stěna. V pozadí na lyžařských hůlkách rodí žena a v pokoji mezi dvěma jinými je muž. Zkoumá a bádá, schyluje se už k polohám erotickým odvozeným z knihy. Prostor nesnadný a plný tíhy. Mezi muži a ženami. V nás, kolem nás, nad námi je zapříčen. Jenom ne děti, děti jen. Úzkostná obávání. Chybí nos. Přebý-

Foto: Ivo Mičkal

vá touha zranit. Na stole přistává věneček žlutkový. S ním Thomas Bernhard. Proč? To se nedovím. Přesto v tom modře plane zneklidnění. Sestro-milenka. Vztahy co zuby cení. Kolem ohně a dýmy. Ohňostroje. Někdy tak vznikají boje mezi chtěným a sdělovaným. Plodným a planým. Zbytečná zahlcení. Záměry k nepřechtení.

Co ale utkví a z paměti se neztratí, je věčeře kouřová. Ten obraz zaplatí některé

Radovan Lipus

DS ČAPEK DĚČÍN – VRAHOVA MATKA (PODLE ČRTY E. E. KISCHE)

E. E. Kisch patří k mimořádným osobnostem světové literatury, ne náhodou vzpomnělo i UNESCO sté výročí (1985) jeho narození. V mnoha rozměrech je označován za „zrušivého reportéra“. Vyšel z česko-německo-židovského kulturního podhoubí Prahy na přelomu 19. a 20. století. Jeho dílo charakterizuje zajímavý most mezi skvělým reportérem a plebejským podsvětím, sociální citěním, ironie, ale také smysl pro demystifikaci situací, osudů i dějin.

Po jakési revoluční epizodě po I. světové válce ve Vídni se vrací do Prahy a začíná intenzivně spolupracovat s Longenovou Revoluční scénou (ta uváděla kromě kabaretu také Büchnerova Vojčka, Schnitzlerův Rej), a v neposlední řadě i dramatisace Kischových reportáží (Tonka Šibenice, Redlova aféra), v mnoha

Foto: Ivo Mičkal

z nich hrál Longen sám se svojí ženou, herečkou Xenou Longenovou, první představitelkou Matky v Matce vrahově (tehdy Senzace žurnalisty).

Reportér přichází k matce obžalovaného syna zjistit senzační okolnosti. Matka hájí své dítě sebeobviňováním – ona je původce – sklony k vraždění po ní zdědil. A začíná (téměř monolog) sugestivní výpověď ženy, po které osud šlapal, příběh plný lidské bez-

ským slůvkem bláboť) a snaha se s ní vyrovnat sehnala všechny diskutující do jednoho houfu, lektor nelektor, ale je to potěšující skutečnost, o které ráda vydávám svědectví. Snad nám to vydrží i nadále. (rh)

Poznámka redakce: Radka sdělila, že s ní už celý PC nemluví. Ale ať si nemyslíme, že kvůli tomu „změkla“. Prý se to tentokrát opravdu pěkně rozjelo.

Zeptejte se co to je, dostanete zelenou

„Co to jsou Flanderské řezy?“ Paní „s razítky“ na mě vytřeštila oči a pravila: „To bude asi něco nasladko.“ Se spokojeným výrazem jsem si objednal oběd číslo dvě a odcházel s vidinou sladkých řezů. OUHA!!! V úterý u výdejního okénka se skupina, která tam stála přede mnou, začala ušklíbat. „Máš zelenou? Ani to nezkoušej, nic nedostaneš,“ zaznělo ironicky z davu. Po upřesnění od „příjemné“ paní u výdeje došlo na krutou pravdu – Zelená v úterý nepřipustno. Lidé se zeleným číslem na stravnice měli zkrátka smůlu. Po další výměně názoru s „příjemnou“ paní u dalšího okénka nám vrátila peníze a my jsme dali zavděk restauraci. Pozdější diskuze ozřejmila, že jednotlivým prvkem zelené patálie byl právě onen nešťastný dotaz na Flanderské řezy. Kdo se moc ptá, dostane málo nebo vůbec najíst. DOBROU CHUŤ!!!

P.S. Chápete ten barevný systém?

Od neznámého účastníka festivalu

Nenápadní VIPáci

Na festivalu se sem tak objeví nějaký z vzácných hostů z mezinárodních organizací amatérského divadla. Pravidelní návštěvníci JH jistě identifikovali slovenského divadelníka Jozefa Krasulu, ale možná nevěděli, že tu letos není jen tak, ale též jako novopečený prezident slovenské sekce AITA/IATA. Známou tvář je na Hronově také Němec Franz Josef Witting, předseda zemské org. BDAT, viceprezident celoněmeckého svazu amatérských divadel, režisér Theater der Jugend a umělecký ředitel mezinárodního festivalu Divadel evropských kultur v Paderbornu. Ve čtvrtek přijedou tři další vzácní hosté – Jacques Lemaire (s chotí), prezident celosvětového výboru AITA/IATA, Andreas Salemi, sekretář BDAT a pracovnice sekretariátu BDAT Tanja Eberhart.

Účastníci herecké dílny Sergeje Fedotova zvou všechny zájemce na své vystoupení na téma Romeo a Julie, které se uskuteční v pátek 9. srpna v Sokolovně ve Velkém Poříčí od 23.55 hod. Doprava tam i zpět po posledním představení v Hronově bude zajištěna (podrobnosti se dozvíte na letáčích a v Informačním středisku v pátek).

Redakční půlnoc

„Nekoukej tak na mě a piš,“ kárá Helenka Jaroslava. Odpověď: „Já se inspiroju,“ odpověděl Jaroslav, který právě psal příspěvek o Múzách.

DS KAREL ČAPEK DĚČÍN - EGON ERVÍN KISCH: VRAHOVA MATKA

Noviny a povíčky média jako taková, jsou pařavá a vlezlá od doby prvních babylónských destiček, kdy klínové znaky hlásaly vášně a negativa, ať byla skutečnost jakákoli. Co si stalo, je nutno reagovat, a není čas zjišťovat všechny indicie.

To jest výchozí situace dramatisované povídky, a ... no, a co psát dál? Prokazatelná je práce režiséra s hercem soustředěná na zveřejnění niterných pochodů dramatické osoby směrem k situaci současné, ale i minulé, ve smyslu přehodnocování kdysi se udávajícího tak, aby zůstalo pravdivé a přesto bylo zacíleno na účel, pro které jest vyprávěno. Takže jsme svědky zrodu příběhu i zápasu o jeho novou podobu principem veřejné zpovědi, byť vnitřně je to zpověď matky sobě samé. Proto je mezi ní a novinářem udržován odstup (ve smyslu vztahu) vyjadřovaný velmi střídavým kontaktem očima - to tehdy, když se chce matka ubezpečit, že je jí dobře rozuměno ve smyslu tolik žádoucí a žádané dědičné vlastnosti. K tomu slouží i řešení tématu v mizanscéně. Ne, že by nemohlo být nápaditější, ale fixování zpovídané na jí blízké předměty, hledání opory u známých předmětů, které jí sice zotročovaly, ale nikdy nezradily, je zcela v duchu psychologické pravděpodobnosti, v duchu žánru vyprávění. Poznámka ke scénografii se vztahuje k noži, který jediný vybočoval svým tvarem a materiálem střenky z jinak dobových let třicátých.

Příchodem syna nastává zřetelné oteplení vztahů a výraznější zpětné komentování postojů k probíhající situaci u novináře a matky. Závěr je dobře vystavěn, neboť lehce a zároveň nebezpečně balancuje na hraně změny, kterou do situace vnáší nic nechápající syn - viz možnost, že si skoro už, už přečte zpověď matky.

A tak mám jen jednu výtku, že závěrečnou katarzi jsem prožíval jak za sklem obrazovky. Jinak výtečná Ludmila Panenková se totiž v závěru nedokázala vymanit z koncentrované vnitřní samoty, kterou do té doby plně charakterizovala své téma, svou situaci člověka ve světě, situaci, již je nutno jednáním změnit.

Vladimír Zajíc

Učebny seminářů od 9.00 do 13.00 hod.

Malý sál JD od 10.00 do 13.00 hod.
Diskuzní klub

Malý sál JD od 14.00 do 16.00 hod.
Problémový klub..

Sál J. Čapka ve 14.00 a 19.30 hod.
Divadelní klub Jirásek Česká Lípa
František Zborník: Na druhé straně řeky

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 20.00 hod.
DS PIKI při MěKS Volyně
Pavel Kohout: August, August, August

Park A. Jiráska v 17.00 hod.
Koncert orchestru Swing sextet z Náchoda

Husův sbor ČČSH v 18.00 hod.
Komorní a pěvecký koncert souboru Muzica
per quattro

Park A. Jiráska ve 20.00 hod.
Koncert hronovské hudební skupiny
Invasion to privacy

Dufkovy girls...

Zpravodaj 72. Jiráskova Hronova
Vydává organizační štáb
Šéfredaktor: Jana Soprová
Redakce: Helena Kozlová; Vladimír Hulec;
Josef Mesy Meszáros; Jaroslav Pokorný
Výtvarník: Rostislav Pospíšil
Fotograf: Ivo Mičkal
Oficiální stránky festivalu:
<http://jiraskuv.hronov.cz>
On-line zpravodajství z festivalu:
<http://www.scena.cz>
Tisk Grafické závody Hronov s.r.o.
Cena 5 Kč

FESTIVAL VERS. PŘEHLÍDKA

Avignon vers. Hronov, Avignon vers. Hradec Králové, tak znějí otázky a bonmoty novinářů při popisech a charakteristikách našich dvou v současné době největších divadelních festivalů - Jiráskova Hronova a Festivalu evropských regionů Hradec Králové. Toto téma jsme otevřeli již v prvním Zpravodaji a zajímá nás. Otiskujeme úvahu našeho redaktora, kterou bychom chtěli vejít do diskusí nad tím, co Jiráskův Hronov je, co by mohl být a kam by se - třeba - mohl ubírat. Ne totiž přítomností živ jest člověk, nýbrž svými vizemi, plány a touhami...

V podtitulu Jiráskova Hronova čteme od roku 1991 „celostátní mezidruhová přehlídka“ (několik let tam stálo žatva, ale to je podružné). Je to myslím přesné označení toho, čím JH dnes je - přehlídkou toho „nejlepšího“, co se na poli amatérského divadla odehrálo za uplynulou sezónu, přehlídkou otevřenou mnoha druhům a žánrům divadelního umění, přehlídkou, jež je jen vrcholem ledovce amatérského divadla u nás. Nechci zde polemizovat, zda je tu skutečně „to nejlepší“ a zda způsob výběru odpovídá stavu divadla u nás. Snaha postihnout vše podstatné jistě je, a co, koho a jak do výběru zahrnout, bude vždycky diskutabilní. Já bych se ale rád pozastavil nad jinou částí podtitulu JH - nad slovem „přehlídka“. Málokde ve světě (ale i u nás) totiž čteme takovou charakteristiku. Téměř všude se pro akce podobného druhu používá označení „festival“ - Festival d'Avignon, Edinburgh Festival of Music and Drama, Festival evropských regionů... Zdá se mi, že v tomto označení se zrcadlí hlavní (psychologický) „uzel“ současného Jiráskova Hronova. Festival označuje otevřenost nejen vůči druhům a žánrům, ale hlavně vůči účastníkům. Festival jako divadelní svátek, na kterém se setkávají všichni, kdo mají chuť a zájem, svátek, na kterém můžeme zhlédnout to nejlepší, ale i nej... -problematičtější, -provokativnější, -ambicióznější, -experimentálnější, -tradičnější a (třeba i) -pokleslejší, -zvrhlejší, -drzejší, -komerčnější, -průměrnější... Tedy všechno možné, všechno to, co je živé a aktuální. Taková akce je zákonitě dynamická a pestrá, ale zároveň taky neuchopitelná, živelná a vesměs v úplnosti nezachytitelná. A tu je zádrhelik pro vnímání Jiráskova Hronova jako „vrcholné přehlídky“. Jako jednu z hlavních výhrad vůči zde nabízenému otevřenému festivalu slyším - vždyť nebudeme moci vidět všechno, vždyť se ty akce budou překrývat, vždyť na to nebudou peníze, vždyť to technicky nezvládneme. Ano, jistě. Takový festival vyžaduje úplně jiný přístup od pořadatelů i účastníků. Ale proč ne? V tom je právě festival festivalem, že jako v kypícím hrnci to v něm vše a výsledná směs je pro každého z degustérů jiná. A co se týká „vrcholné přehlídky“ či „žatvy“ (a taky peněz), to lze snadno ohlídat tzv. „hlavním programem“ (v Avignonu „In“), který by byl jako dosud cele hrazen dotacemi a dramaturgicky vystavěn tak, aby zájemce mohl vidět program celý, o něm by se mohlo dále v klubech diskutovat a rozebírat jej. A vedle toho by byl off program. Otevřený mnoha a mnoha žánrům, druhům, typům, hrálo by se na ulicích, v parku, ale nejen tam nejen tak „sporadicky“ jako dosud. Divadlo a koncerty by se konaly i ve stodolách, v hospodách a barech, bývalých fabrikách a podobně. Samozřejmě takový festival nelze mít hned, bylo by třeba léta jít tímto směrem, než by do Hronova začal jezdit dostatečný počet diváků, kteří by zaplnili sály, a divadelníků, kteří by si za hraní sami zaplatili. Ale tito diváci a divadelníci by vedle hluku a bordelu přinesli do Hronova i bohatství - nutnost ubytování, parkování, stravování, ale i hraní v mnoha prostorách a možnost nabízet výjizdky do okolí by byla příležitostí pro mnoho obyvatel. Přesně tak tomu bylo v Avignonu. Ze zprvu lokální přehlídky několika regionálních souborů vytvořil po válce Jean Vilar velký „oficiální“ festival, na kterém hrálo hlavně jeho Theatre national populaire v čele Gérardem Philipem a teprve v šedesátých a pozdějších letech začal vznikat jeho „off“ program, který je dnes navenek tím nejcharakterističtější - Avignon se díky němu stal na jeden měsíc (červenec) každoročně divadelním kotlem. A jeho obyvatelé prý z jednoho měsíce žijí celý rok... Zajedte si tam a pochopíte mé nadšení pro akce takového typu. Pro začátek navrhuju jen maličko - změnit pouze preambuli: Jiráskův Hronov - celostátní festival amatérského divadla. A vedlejší program nazvat Hostovského HronOff.

Vladimír Hulec

KONEC ZÁBAVY. MAKAT, MAKAT SE MUSÍ ANEB VENKU VLÁDLA HUDBA

Tak zaveleli v Čapkově sále Hoši z národáku. Hned poté ještě zabili Kemra. I zalekli se múzy a vyrazily na tzv. off-program.

Problémový klub konečně skončil. Zmožení lidé vycházejí ze sálu. Podivná individua se sbíhají před divadlo. Žádné strachy, toť invaze **pantomimického semináře mistra Dufka**. Akce střídá akce, z reproduktorů vycházejí prazvláštní skřeky. Hudba sílí, individua mizí a skřek umkl. Toť vše. Makat, makat se musí, volá opět Puchmajer. A tak múzy, hajdy do parku.

Lidé se trousí. Jiráskovým parkem se linou známé melodie našich i zahraničních interpretů. **Relax-Band** z **Machova** vyhrává. Lidé se baví, počasí je však poněkud zamračené. Ještě že hudba umí zahrát. Hudba versus počasí. 1:0 pro počasí. Lidé prchají.

Hudba se nevzdává, mění taktiku a hlásí střídání. Za taneční orchestr nastupuje místní divadelní kroužek se svojí rockovou verzí **Dívčí války**. Boj je vypovězen! 1, 2, 3,.... 50..., zkouška zvuku je v plném proudu. 1, 2, 3,...., stále počítáme. 1, 2, 3, hotovo, jedem. Děvčata mydlí kluky, přitom si zpívají, a **Udržujte čistotu band** drží muziku, kam se hrabe Monte Christo. Deváťáci z Hronova taky nejsou žádný „běčka“, již vloni si tady v parku zkusili Jánošíka. Letošní hře se prý věnují již od října. Dle kuloárových zvěstí si vynutila tuto inscenaci početná převaha „křehkého pohlaví“. Dívky ovšem s Šárkou příliš nesympatizují. Kluci jsou prý kluci. Ptáte-li se po vůdči osobnosti, vězte, že je jí pan učitel Michal Klimeš. Písničky zaplavují diváky. Počasí připravuje ofenzívu. Začíná dešťová stíelba. Huba ovšem odvrací.

Rychle do **A.PRO-STORu**. Tady již začala se svým vystoupením **Kapela tisíce jmen**. Dnes tedy: **Mezi proudy**. Kapela hraje, lidé se baví, obsluha roznáší, počasí prohrálo a múzy? No uvidíme... Jarda Pokorný